



**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

Warszawa, 1 lipca 2024 r.

DIH-3.707.69.2024.AB

DECYZJA DIH - 3.82.2024

„informacje prawnie chronione oznaczono [xxx]”

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572) w związku z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz. U. z 2023 r. poz. 168), art. 1 ust. 3 oraz art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 312), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w przedmiocie odwołania od decyzji Lubuskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej z 18 kwietnia 2024 r. (BP.8361.30.2024.SM), na mocy której przedsiębiorcy Dariuszowi Korsakowi, prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą: Dariusz Korsak w Zwierzynie, zwanej dalej: „stroną”, lub „przedsiębiorcą”, wymierzono karę pieniężną w wysokości 3 500 zł (słownie: trzy tysiące pięćset złotych), z tytułu niewykonania obowiązków, o których mowa w art. 4 ust. 1 ww. ustawy o informowaniu o cenach towarów i usług w zw. z § 3 ust. 1 i 2, § 4 oraz § 6 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 19 grudnia 2022 r. w sprawie uwidaczniania cen towarów i usług (Dz. U. z 2022 r. poz. 2776), z uwagi na:

- nieprawidłową jednostkę miary, której dotyczy cena jednostkowa w przypadku 2 partii towarów,
- brak informacji o cenie i cenie jednostkowej w stosunku do 64 partii,
- brak cen w przypadku 10 partii,
- nieprawidłowo wyliczone ceny jednostkowe przy 12 partiach,
- brak informacji o cenie jednostkowej w przypadku 1 partii,
- niezgodność cen uwidoczniionych w miejscu sprzedaży detalicznej z ceną towaru zakodowaną w kasie fiskalnej w stosunku do 1 partii towarów,

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

Uzasadnienie

23 lutego i 4 marca br. inspektorzy reprezentujący Lubuskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej, zwanego dalej: „Lubuskim WIiH” lub „organem pierwszej instancji” przeprowadzili czynności kontrolne w placówce, prowadzonej przez ww. przedsiębiorcę.

Upřednio, zgodnie z art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236), zwanej dalej: „Prawem przedsiębiorców”, skierowano do przedsiębiorcy zawiadomienie o zamiarze wszczęcia kontroli z 8 lutego br. (sygn. BP.8361.30.2024) ze wskazaniem zakresu przedmiotowego kontroli obejmującego m.in. „Kontrola przestrzegania przepisów ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach

towarów i usług (Dz. U. z 2023 r. poz. 168)” (zwanej dalej: „ustawą o cenach”). Zawiadomienie doręczono stronie 9 lutego br.

W toku kontroli sprawdzano m.in. przestrzeganie przepisów ustawy o informowaniu o cenach oraz rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 19 grudnia 2022r. w sprawie uwidaczniania cen towarów i usług (Dz. U. z 2022 r. poz. 2776) (zwanego dalej: „rozporządzeniem w sprawie uwidaczniania cen”). Ponadto dokonano porównania zgodności cen uwidocznionych w miejscu sprzedaży detalicznej z cenami zakodowanymi w kasie.

Sprawdzeniem w powyższym zakresie objęto 134 partie produktów będących w ofercie sklepu, wnosząc zastrzeżenia do 90 z nich, tj. stwierdzono:

- nieprawidłową jednostkę miary, której dotyczy cena jednostkowa w przypadku 2 partii towarów,
- brak informacji o cenie i cenie jednostkowej w stosunku do 64 partii,
- brak cen w przypadku 10 partii,
- nieprawidłowo wyliczone ceny jednostkowe przy 12 partiach,
- brak informacji o cenie jednostkowej w przypadku 1 partii,
- niezgodność cen uwidocznionych w miejscu sprzedaży detalicznej z ceną towaru zakodowaną w kasie fiskalnej w stosunku do 1 partii towarów.

Stwierdzone nieprawidłowości stanowiły naruszenie art. 4 ust. 1 ustawy o cenach w związku z § 3 ust. 1 i 2, § 4 oraz § 6 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen.

Powyższe ustalenia udokumentowano w protokole kontroli z 4 marca br., nr akt kontroli BP.8361.30.2024.

15 kwietnia br. Lubuski WIIH wydał na podstawie art. 32 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 312), dalej jako „ustawa o Inspekcji Handlowej” decyzję, którą zarządził usunięcie stwierdzonych w toku kontroli nieprawidłowości.

Pismem z 18 kwietnia br. przedsiębiorca poinformował o usunięciu stwierdzonych nieprawidłowości do czego został zobowiązany powyższą decyzją.

21 marca br. Lubuski WIIH, na podstawie art. 61 § 1 i 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572), zwanej dalej: „kpa”, zawiadomił przedsiębiorcę o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego wobec przedsiębiorcy w sprawie nałożenia kary pieniężnej na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy o cenach, z uwagi na niewykonanie obowiązków określonych w art. 4 ust. 1 ww. ustawy. Jednocześnie poinformowano, że na podstawie art. 10 § 1, 73 § 1 kpa, w każdym stadium postępowania, strona ma prawo czynnego udziału, wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów, przeglądania akt sprawy i sporządzania notatek i odpisów.

Ponadto wezwano przedsiębiorcę do przedłożenia dokumentacji stanowiącej wielkość obrotu oraz wysokość przychodu (za zakończony rok obrotowy).

29 marca br. strona przekazała Lubuskiemu WIIH informację o wielkości przychodu firmy za 2023 r.

18 kwietnia br. Lubuski WIIH wydał, na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy o cenach oraz art. 104 kpa, decyzję (sygn.: BP.8361.30.2024.SM) na mocy której, stronie wymierzono karę pieniężną w wysokości 3 500 zł (słownie: trzy tysiące pięćset złotych) z tytułu niewykonania obowiązków, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o cenach w zw. z § 3 ust. 1 i 2, § 4 oraz

§ 6 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen towarów i usług. Decyzja została doręczona stronie 19 kwietnia br.

7 maja br. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwany dalej: „Prezesem UOKiK” albo „organem drugiej instancji” otrzymał, za pośrednictwem Lubuskiego WIIH, odwołanie od ww. decyzji. W odwołaniu strona wskazała, że będąc w sieci ma ona obowiązki wobec niej, a obecnie jest zmieniana centralna kartoteka towarów, co wiąże się z przebudową całej bazy i koniecznością wdrożenia jej przez przedsiębiorcę. Ponadto przedsiębiorca wskazał na słabą sytuację finansową oraz rosnącą konkurencję. Strona mając na uwadze powyższe wniosła o uchylenie kary nałożonej skarżoną decyzją.

Pismem z 22 maja br. Prezes UOKiK poinformował stronę o przysługującym jej prawie do zapoznania się z aktami sprawy i prawie wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów. Strona nie skorzystała z przysługującego prawa.

Prezes UOKiK ustalił i stwierdził.

Istotą postępowania odwoławczego jest ponowne rozpoznanie i rozstrzygnięcie tożsamej przedmiotowo i podmiotowo sprawy administracyjnej w granicach wyznaczonych rozstrzygnięciem decyzji organu pierwszej instancji. W toku postępowania organ odwoławczy dokonuje oceny, czy odwołanie strony jest uzasadnione oraz sprawdza, czy wydana decyzja była prawidłowa.

Zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes UOKiK jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Wobec powyższego, w myśl art. 127 § 2 kpa w związku z art. 1 ust. 3 ww. ustawy, Prezes UOKiK jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy o cenach, w miejscu sprzedaży detalicznej i świadczenia usług uwidacznia się cenę oraz cenę jednostkową towaru (usługi) w sposób jednoznaczny, niebudzący wątpliwości oraz umożliwiający porównanie cen.

W myśl § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen, cenę uwidacznia się w miejscu ogólnodostępnym i dobrze widocznym dla konsumentów, na danym towarze, bezpośrednio przy towarze lub w bliskości towaru, którego dotyczy. Cenę oraz cenę jednostkową uwidacznia się w szczególności:

- 1) na wywieszce, która może mieć formę wyświetlacza elektronicznego;;
- 2) w cenniku;
- 3) w katalogu;
- 4) na obwolucie;
- 5) w postaci nadruku lub napisu na towarze lub opakowaniu,

o czym stanowi § 3 ust. 2 ww. rozporządzenia.

Cena jednostkowa (§ 4 ust. 1 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen) dotyczy odpowiednio ceny za:

- 1) litr lub metr sześcienny - dla towarów przeznaczonych do sprzedaży wg objętości,
- 2) kilogram lub tonę - dla towarów przeznaczonych do sprzedaży według masy,
- 3) metr lub metr kwadratowy - dla towarów sprzedawanych wg długości lub powierzchni,
- 4) sztukę - dla towarów sprzedawanych na sztuki.

Wskazać ponadto należy, iż zgodnie z § 4 ust. 2 ww. rozporządzenia, w szczególnych przypadkach uzasadnionych rodzajem, przeznaczeniem lub zwyczajowo oferowaną ilością towarów przy uwidacznianiu cen jednostkowych dopuszcza się stosowanie dziesiętnych wielokrotności i podwielokrotności legalnych jednostek miar innych niż określone w ust. 1. Natomiast § 4 ust. 3 ww. rozporządzenia stanowi, iż w przypadku towaru pakowanego oznaczonego liczbą sztuk dopuszcza się stosowanie przeliczenia na cenę jednostkową za sztukę lub za dziesiętną wielokrotność liczby sztuk.

Zgodnie z § 6 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen cena jednostkowa pakowanego środka spożywczego w stanie stałym znajdującego się w środku płynnym dotyczy masy netto środka spożywczego po odsączeniu, oznaczonej na opakowaniu jednostkowym, jeżeli płyn ten lub mieszanka płynów stanowi jedynie dodatek do podstawowego składu tego środka spożywczego. W przypadku gdy pakowany środek spożywczy był glazurowany, cena jednostkowa jest podawana w odniesieniu do masy netto z wyłączeniem glazury.

Wyłączenia w tym zakresie zawarte są w § 7 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen, zgodnie z którym, wymogu uwidaczniania cen jednostkowych nie stosuje się do:

- 1) towarów, których cena jednostkowa jest identyczna z ceną sprzedaży;
- 2) towarów sprzedawanych ze względu na ich przeznaczenie w zestawach (kompletach);
- 3) towarów nieżywnościowych sprzedawanych ze względu na ich przeznaczenie lub właściwości wyłącznie w parach;
- 4) produktów leczniczych w rozumieniu art. 2 pkt 32 ustawy Prawo farmaceutyczne.

Niezrealizowanie obowiązków, o których mowa w art. 4 ust. 1-5 ustawy o cenach powoduje - zgodnie art. 6 ust. 1 ww. ustawy - nałożenie kary pieniężnej w wysokości do 20 000 zł. Przepis ten w sposób niewymagający dodatkowych założeń i wykładni, nakazuje wojewódzkiemu inspektorowi Inspekcji Handlowej wymierzyć karę pieniężną podmiotowi, który nie wykonuje obowiązku określonego w ww. przepisach, choćby naruszenie prawa miało charakter jednostkowy i stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości zostały skorygowane. Dowiedzenie, że podmiot nie wykonał powyższego obowiązku powoduje konieczność nałożenia kary pieniężnej, która jest karą administracyjną. Jednocześnie w myśl art. 6 ust. 3 tej ustawy, przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej uwzględnia się:

- 1) stopień naruszenia obowiązków, o których mowa w art. 4 ust. 1-5, w tym charakter, wagę, skalę i czas trwania naruszenia tych obowiązków;
- 2) dotychczasową działalność przedsiębiorcy, w tym podjęte przez niego działania w celu złagodzenia lub naprawienia szkody poniesionej przez konsumentów, wcześniejsze naruszenia obowiązków, o których mowa w art. 4 ust. 1-5, przez tego przedsiębiorcę oraz uzyskane przez przedsiębiorcę korzyści majątkowe lub straty w związku z naruszeniem tych obowiązków;
- 3) wielkość obrotów i przychodu przedsiębiorcy;
- 4) sankcje nałożone na przedsiębiorcę za to samo naruszenie w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej w sprawach transgranicznych, jeżeli informacje o jakich sankcjach są dostępne w ramach mechanizmu ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2394 z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 (Dz. Urz. UE L z 2017 r. Nr 345, str. 1, z późn. zm.).

Odwołując się od decyzji strona nie kwestionowała ustaleń kontroli, jednakże wniosła o uchylenie kary nałożonej na przedsiębiorcę skarżoną decyzją. Strona w odwołaniu wskazała, że będąc w sieci ma ona obowiązki wobec niej, a obecnie jest zmieniana centralna kartoteka towarów, co wiąże się z przebudową całej bazy i koniecznością wdrożenia jej przez przedsiębiorcę.

Analiza akt sprawy przeprowadzona przez Prezesa UOKiK wykazała, że Lubuski WIIH wydając zaskarżoną decyzję oparł się na kompletnym, rzetelnym i spójnym materiale dowodowym, a przede wszystkim ustaleniach kontroli udokumentowanych w protokole kontroli z 4 marca br. wraz z dokumentacją fotograficzną (nr BP.8361.30.2024). W niniejszej sprawie, w toku kontroli przeprowadzonej w placówce należącej do przedsiębiorcy wniesiono zastrzeżenia do uwidocznienia cen 90 partii produktów na 134 oceniane znajdujące się w ofercie kontrolowanej placówki (zakwestionowano ponad 67 proc. skontrolowanych), a więc stronie bez wątpienia została udowodniona okoliczność naruszenia prawa.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Lubuski WIIH w drodze decyzji, wydanej na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy o cenach, nałożył na przedsiębiorcę karę pieniężną w wysokości 3 500 zł (słownie: trzy tysiące pięćset złotych), to jest na podmiot, który dopuścił się powyższych naruszeń.

Organ drugiej instancji wskazuje że art. 6 ww. ustawy statuuje odpowiedzialność administracyjną podmiotów, wobec których stwierdzono naruszenie wymagań określonych w art. 4 ww. ustawy. Regulacja ta ma na celu wyeliminowanie nieprawidłowości w informowaniu konsumentów o cenach towarów i usług. Odpowiedzialność wynikająca z ww. przepisu ma charakter obiektywny i powstaje z chwilą popełnienia naruszenia. Obiektywny charakter odpowiedzialności administracyjnej opiera się na zasadzie ryzyka (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 8 października 2010 r., sygn. II OSK 1079/12). Oznacza to, że przesłanką tej odpowiedzialności jest stwierdzenie nieprzestrzegania przez określony podmiot nałożonych prawem obowiązków. Wobec powyższego, organ po stwierdzeniu faktu naruszenia obowiązku, o którym mowa w art. 4 ustawy o cenach, może jedynie wydać decyzję administracyjną, na podstawie której nakłada karę pieniężną w przewidzianej w tej ustawie wysokości. Mając więc na uwadze charakter odpowiedzialności administracyjnej, bez znaczenia pozostają przyczyny powstania nieprawidłowości, gdyż karę wymierza się za samo naruszenie prawa. Prezes UOKiK zauważa, że to podmioty działające na rynku są zobowiązane do znajomości obowiązującego prawa i jego przestrzegania. Należy jednak podkreślić, że podstawą wszczęcia i przeprowadzenia postępowania w przedmiotowej sprawie, a także podstawą nałożenia na stronę administracyjnej kary pieniężnej były ustalenia faktyczne stwierdzone u przedsiębiorcy w dniu kontroli. Działania naprawcze poczynione przez stronę, tzn. uwidocznienie informacji o cenach, były działaniami następczymi, podjętymi w wyniku ustaleń kontroli i wydanej przez Lubuskiego WIIH decyzji z 15 kwietnia br. zarządzającej usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Podkreślenia też wymaga, że cechą charakterystyczną sankcji administracyjnej jest założenie stosowania jej automatycznie wobec podmiotu ponoszącego odpowiedzialność obiektywną za naruszenie ciążących na nim obowiązków, bez względu na winę i przyczyny powstania naruszenia.

Ponadto należy podkreślić, że strona otrzymała zawiadomienie o zamiarze wszczęcia kontroli z 8 lutego br. (sygn. BP.8361.30.2024) ze wskazaniem zakresu przedmiotowego kontroli obejmującego kontrolę przestrzegania przepisów ustawy o informowaniu o cenach towarów i usług. Zawiadomienie doręczono stronie 9 lutego br. czyli dwa tygodnie przed rozpoczęciem

kontroli i strona mogła zweryfikować, w tym czasie czy wypełnia obowiązki w zakresie uwidocznienia cen i uzupełnić brakujące informacje.

Prezes UOKiK odnosząc się do wskazanego w odwołaniu wdrażania centralnej kartoteki, podkreśla, że obowiązkiem przedsiębiorcy jest prowadzenie działalności zgodnie z obowiązującymi przepisami, natomiast to przedsiębiorca powinien tak zorganizować sposób jej prowadzenia, również podczas różnego typu zmian wewnątrz firmy, aby nie dochodziło do naruszenia przepisów, jak w niniejszym przypadku. A zatem niniejszy argument strony nie jest zasadny.

Prezes UOKiK, podobnie jak Lubuski WIH, dokonał ponownej analizy przesłanek wymiaru kary, wskazanych na podstawie art. 6 ust. 3 ustawy o cenach i na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego uznał, że organ pierwszej instancji prawidłowo ocenił poszczególne przestanki, mające wpływ na wymiar tej kary.

Miarkując stopień naruszenia obowiązków, Prezes UOKiK podobnie, jak organ pierwszej instancji wskazuje, że kryterium to jest określone poprzez relację pomiędzy działaniem lub zaniechaniem przedsiębiorcy, a jego ustawowymi obowiązkami. W niniejszym przypadku nieprawidłowości stwierdzono aż w przypadku 90 na 134 oceniane partie wyrobów. Nieuwidocznienie cen i cen jednostkowych czy też nieprawidłowe ich wyliczenie lub zastosowanie niewłaściwej jednostki miary przez kontrolowanego pozbawiło konsumentów możliwości porównania cen tych towarów z innymi towarami, a tym samym dokonania przez nich właściwego wyboru, z uwzględnieniem ich sytuacji finansowej, potrzeb i upodobań. Należy zwrócić uwagę, że funkcją ceny jednostkowej jest umożliwienie konsumentom porównanie cen produktów podobnych w sposób optymalny na podstawie prostych kalkulacji, bez konieczności przeprowadzania skomplikowanych działań matematycznych. Stąd też, oprócz ceny za produkt, w miejscu sprzedaży detalicznej musi być również uwidoczniiona cena jednostkowa, a więc przeliczenie na odpowiednią jednostkę miary. Konieczność informowania o cenie jednostkowej to przede wszystkim zabezpieczenie interesów konsumentów, którzy mogą nie tylko porównać ceny takich samych lub podobnych produktów w danym sklepie, ale także mogą faktycznie przekonać się, czy podana cena jednostkowa (np. za litr) jest niska czy wysoka i podjąć decyzję o zakupie w innym sklepie.

Prezes UOKiK wskazuje, że ustawa o cenach implementuje przepisy dyrektywy 98/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 1998 r. w sprawie ochrony konsumenta przez podawanie cen produktów oferowanych konsumentom (Dz. Urz. WE L Nr 80 s. 27). Dyrektywa ta w motywie (6) preambuły wskazuje, iż obowiązek podawania ceny sprzedaży oraz ceny jednostkowej przyczynia się znacząco do lepszego przekazywania informacji konsumentom, jako że najłatwiejszym i zarazem najlepszym sposobem jest umożliwienie konsumentom dokonania oceny i porównania cen produktów w sposób optymalny i tym samym dokonania świadomego wyboru na podstawie prostych porównań. Ponadto celem samej dyrektywy jest ustalenie podawania ceny sprzedaży oraz ceny za jednostki miary produktów oferowanych konsumentom przez podmioty gospodarcze w celu lepszego przekazywania informacji konsumentom oraz ułatwienia porównywania cen.

Biorąc powyższe pod uwagę, zdaniem Prezesa UOKiK oceniając stopień naruszenia obowiązków przedsiębiorcy należy uznać, że charakter i waga naruszenia tych obowiązków były istotne. Celem przepisów zarówno ustawy, jak i rozporządzenia, jest zapewnienie konsumentom prawa do informacji o cenie towaru lub usługi - jasnej, rzetelnej i kompletnej

w określonej formie, bez konieczności podejmowania przez konsumentów dodatkowych działań zmierzających do jej pozyskania.

Jednocześnie Prezes UOKiK wskazuje, że kontrola została poprzedzona skierowaniem przez organ pierwszej instancji do przedsiębiorcy zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli z 8 lutego br., zawierającego m.in. informację o zakresie przedmiotowym kontroli oraz ustawowym terminie jej przeprowadzenia. Przedsiębiorca przez dwa tygodnie (od odebrania ww. zawiadomienia do dnia wszczęcia kontroli) nie podjął żadnych czynności zmierzających do uzupełnienia brakujących cen czy cen jednostkowych dopiero w wyniku podjętych przez Lubuskiego WIIH działań zaprzestał naruszania prawa.

Oceniając dotychczasową działalność przedsiębiorcy, organ pierwszej instancji prawidłowo wziął pod uwagę, że jest to pierwsze naruszenie przez przedsiębiorcę przepisów dotyczących uwidaczniania cen. Organ wziął również pod uwagę, że strona prowadzi działalność od 1993 r. Mając na uwadze powyższe należy wskazać, że strona jako doświadczony przedsiębiorca powinna zawsze wykazać się znajomością i dbałością o przestrzeganie przepisów dotyczących prowadzonej przez siebie działalności, szczególnie tych istotnych z punktu widzenia interesów i praw konsumentów.

Lubuski WIIH w skarżonej decyzji wskazał, że strona nie podjęła działań naprawczych i nie usunęła stwierdzonych nieprawidłowości w toku kontroli. Prezes UOKiK zgadza się również z twierdzeniem, że ilość stwierdzonych podczas kontroli uchybień wskazuje, iż strona nie przywiązuje należytej wagi do ustawowych obowiązków w zakresie uwidaczniania cen, przy czym jednocześnie wykazuje się brakiem właściwego nadzoru nad ich prawidłowym uwidocznianiem.

Przy ocenie wielkości obrotów i przychodu strony, prawidłowo uwzględniono, przekazane informacje w tym zakresie za 2023 r.

Natomiast odnosząc się do ostatniej przesłanki, Lubuski WIIH właściwie wskazał, że powyższa przesłanka nie ma zastosowania, ponieważ przeprowadzona kontrola nie jest kontrolą przeprowadzoną w sprawach transgranicznych, tj. działalności gospodarczej o charakterze transgranicznym prowadzonej przez przedsiębiorcę.

Zdaniem Prezesa UOKiK, opisane powyżej przesłanki, jakimi należało kierować się przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej, o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy o cenach, stanowiły podstawę do wymierzenia stronie kary pieniężnej w wysokości 3 500 zł, jaka została ustalona przez Lubuskiego WIIH. Bez wątplenia, wysokość kary pieniężnej ustalona na tym poziomie, przy maksymalnej wysokości 20 000 zł, jest kwotą optymalną i adekwatną do wagi naruszenia prawa. Wymiar kary uwzględnia przede wszystkim fakt naruszenia praw i interesów konsumentów, którzy zostali pozbawieni należytej informacji dla odpowiednio 90 ze 134 wyrywkowo wybranych produktów oferowanych do sprzedaży (ponad 67% skontrolowanych towarów).

Podkreślić należy, że kara pieniężna określona w art. 6 ustawy o cenach stanowi sankcję administracyjną, zaś jej celem jest ochrona konsumenta oraz prawidłowa konkurencja między przedsiębiorcami. Informacje o cenach służą właściwemu poinformowaniu nabywcy o tym za jaki towar i w jakiej ilości ma zapłacić daną należność, a także stwarzają identyczne warunki dla podmiotów funkcjonujących na rynku. Dlatego rzetelna informacja o cenie i cenie jednostkowej oraz możliwość porównania cen wielu produktów ma istotne znaczenie z punktu widzenia interesów konsumenta.

Prezes UOKiK zwraca uwagę, że strona w odwołaniu wskazała, na konieczność wdrażania zmian w centralnych kartotekach oraz słabą sytuację finansową, m.in. spowodowaną rosnącą konkurencją. Należy tutaj wskazać, że każdy przedsiębiorca prowadzący działalność gospodarczą powinien liczyć się z występującymi różnymi zjawiskami gospodarczymi i mieć na uwadze ryzyko związane z prowadzeniem własnej działalności. Tak więc wskazane przez stronę problemy finansowe, na które miała wpływ m.in. rosnąca konkurencja nie są czynnikami, które miałyby wpływ na rozstrzygnięcie procedowanego postępowania. Organ drugiej instancji zwraca uwagę, że to strona przyczyniła się do powstania naruszenia, bo uwidocznienie cen, czy cen jednostkowych jest działaniem całkowicie zależnym od strony.

Po przeanalizowaniu niniejszej sprawy, podobnie jak organ pierwszej instancji, Prezes UOKiK nie znalazł podstaw do zastosowania art. 189f § 1 pkt 1 kpa, tj. odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej i poprzestania na pouczeniu. Przepis ten przewiduje dwa warunki, które muszą zostać spełnione łącznie, aby organ administracji publicznej mógł odstąpić od nałożenia kary pieniężnej. Po pierwsze waga naruszenia musi być znikoma, przez co należy rozumieć, że istotność, znaczenie oraz rozmiar naruszonego obowiązku są niewielkie. Drugim warunkiem uzasadniającym odstąpienie od nałożenia kary pieniężnej jest zaprzestanie naruszania prawa przez stronę. Jak wskazuje Lubuski WIIH w skarżonej decyzji przedsiębiorca nie podjął dobrowolnych działań i nie usunął niezwłocznie nieprawidłowości stwierdzonych w toku kontroli, dlatego też organ pierwszej instancji wydał decyzję z 15 kwietnia br. zarządzającą usunięciem stwierdzonych nieprawidłowości, co też przedsiębiorca wykonał, o czym poinformował w odpowiedzi na decyzję z 18 kwietnia br. Jednakże, co istotne, w trakcie kontroli ustalono, iż konsumenci byli pozbawieni należytej i rzetelnej informacji o cenach i cenach jednostkowych, odpowiednio dla 90 ze 134 wrywkowo wybranych produktów znajdujących się w ofercie handlowej (ok 67 % skontrolowanych towarów), stąd też wagi naruszenia prawa nie można było uznać za znikomą. Dodatkowo Prezes UOKiK wyjaśnia, że podmioty działające na rynku są zobowiązane do znajomości obowiązujących przepisów prawa i jego respektowania. To na przedsiębiorcy, który prowadzi daną placówkę handlową, spoczywa m. in. obowiązek dopilnowania, by przy oferowaniu do sprzedaży produktów konsument za każdym razem otrzymywał wyczerpującą, konkretną, rzetelną informację nie tylko o cenach, lecz również cenach jednostkowych oraz stosowanych odpowiednich jednostkach miar. Podkreślić należy, iż okoliczność ta całkowicie zależy od przedsiębiorcy. Nadrzędnym celem ustawy o informowaniu o cenach jest bowiem ochrona interesów konsumentów oraz prawidłowa konkurencja między przedsiębiorstwami. Rzetelna, niebudząca zastrzeżeń informacja o cenie, cenie jednostkowej nabywanego towaru jest bardzo istotna i służy właściwemu poinformowaniu o niej nabywcy, a także stwarza identyczne warunki dla podmiotów prowadzących działalności gospodarczą. Podkreślić należy, iż cena towaru należy do istotnych elementów wpływających bezpośrednio na podjęcie decyzji związanych z zakupem towarów, natomiast cena jednostkowa jest podstawowym kryterium obiektywnej informacji o wartości towaru wyrażonej w jednostkach pieniężnych, szczególnie w kontekście porównania jej z takimi wartościami innych towarów - podobnych pod względem przeznaczenia, ale o odmiennych cechach np. co do marki, producenta, ilości, wzornictwa, itp. Konieczność informowania o cenie jednostkowej to przede wszystkim zabezpieczenie interesów konsumentów, którzy mogą nie tylko porównywać ceny takich samych bądź podobnych produktów w obrębie tej samej bądź różnych placówek handlowych w sposób nieskrępowany, ale również mogą przekonać się czy podana cena jednostkowa (np. za kilogram czy tonę określonego towaru) jest dla nich odpowiednia. Stanowisko takie znajduje potwierdzenie w wyroku

Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 25 kwietnia 2019 r. w sprawie sygn. VI SA/Wa 2345/18. W uzasadnieniu przedmiotowego wyroku Sąd wskazał: „Stwierdzić zatem należy, że zgromadzony w toku postępowania materiał dowodowy jednoznacznie potwierdza, iż kwestionowane podczas kontroli towary w sklepie należącym do Skarżącej nie były towarami sprzedawanymi na sztuki, gdyż miały do nich zastosowanie określone jednostki miar (w szczególności miary objętości), w związku z czym obowiązkiem Przedsiębiorcy było należyte uwidocznienie cen stosownie do treści cytowanych powyżej przepisów dotyczących informowania o cenach towarów i usług. W tym zakresie Sąd nie dopatrywał się nieprawidłowości w stanowisku orzekających w sprawie organów obu instancji. Organy obu instancji słusznie przyjęły w uzasadnieniu spornych decyzji, że niedopełnienie obowiązku uwidaczniania cen jednostkowych przez stronę skarżącą utrudniło porównanie konsumentom cen towarów podobnego rodzaju, ale o innej masie/objętości netto.”.

Tym samym przesłanka pierwsza nie została spełniona. Za spełnioną można uznać przesłankę dotyczącą zaprzestania naruszenia - strona usunęła stwierdzone nieprawidłowości w wyniku kontroli, jednak nastąpiło to w wyniku wydanej przez Lubuskiego WIIH decyzji. W związku z tym, że powyższe przesłanki muszą być spełnione łącznie, organ drugiej instancji stwierdza, iż nie ma podstaw do zastosowania tego przepisu i do odstąpienia od wymierzenia kary na podstawie art. 189f § 1 pkt 1 kpa.

Nie została spełniona również przesłanka z pkt 2 art. 189f § 1 kpa, ponieważ nie była wydana przez inny uprawniony organ administracji publicznej prawomocna decyzja nakładająca na stronę za to samo zachowanie administracyjną karę pieniężną, jak również strona nie została prawomocnie ukarana za wykroczenie lub wykroczenie skarbowe, czy też prawomocnie skazana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, a kara ta spełniałaby cele, dla których miałyby być nałożona administracyjna kara pieniężna.

Po przeanalizowaniu akt sprawy organ odwoławczy stwierdził, że w rozpatrywanej sprawie nie zaistniały również okoliczności, o których mowa w art. 189f § 2 kpa, tj. zastosowanie art. 189f § 2 kpa nie spełnieni celów, dla których miałyby być nałożona administracyjna kara pieniężna określona w art. 6 ust. 1 ustawy o cenach. Okoliczności i waga naruszenia prawa nie budzą wątpliwości, co do istnienia przesłanek faktycznych uzasadniających nałożenie kary pieniężnej. Strona nie dopełniła obowiązków nałożonych na nią w art. 4 ustawy o cenach, bowiem nie uwidoczniała cen i cen jednostkowych, podała nieprawidłowo wyliczone ceny jednostkowe lub niewłaściwą jednostkę miary, jak również cena uwidoczniona w miejscu sprzedaży była niezgodna z zakodowaną w kasie łącznie dla 90 ze 134 wyrywkowo wybranych produktów znajdujących się w ofercie handlowej. Literalna wykładnia w/w przepisu jednoznacznie wskazuje, iż warunkiem zastosowania odstąpienia od wymierzenia kary jest usunięcie naruszenia prawa, przy czym termin ten należy interpretować ściśle, a więc bez rozszerzenia jego znaczenia na przypadki „zaprzestania naruszania prawa”, tych bowiem dotyczy regulacja art. 189f § 1 kpa (por. Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz. Red. prof. dr hab. Marek Wierzbowski, red. prof. dr hab. Aleksandra Wiktorowska. Rok 2021: „Z uwagi na odmienne brzmienie tych sformułowań na gruncie komentowanego artykułu, należy uznać, że "usunięcie naruszenia prawa" nie jest tożsame z "zaprzestaniem naruszenia". Tym samym, aby usunąć naruszenie prawa nie wystarczy przerwać naruszanie przepisów prawa, lecz należy usunąć skutki naruszenia (z oczywistych przyczyn nie jest możliwe wyeliminowanie samego naruszenia, a więc zdarzenia z przeszłości, które już zaistniało”). Charakter naruszeń, jakich dopuściła się Strona, wyklucza możliwość usunięcia skutków naruszenia prawa (por. uzasadnienie

wyroku WSA w Warszawie z dnia 25.07.2019 r. Sygn. akt VI SA/Wa 991/19: „Warunkiem odstąpienia od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej jest także przywrócenie stanu zgodnego z prawem, naruszonego przez zachowanie stanowiące podstawę odpowiedzialności administracyjnej. Jak słusznie podkreślił organ usunięcie naruszenia prawa nie jest tożsame z zaprzestaniem naruszania. Aby usunąć naruszenie prawa nie wystarczy przerwać naruszania przepisów prawa, lecz należy usunąć skutki naruszenia.”). Ponieważ cena i cena jednostkowa muszą być uwidocznione przez przedsiębiorcę w momencie oferowania danego produktu lub usługi, tak aby konsument na tej podstawie mógł podjąć decyzję o zakupie (tj. uwidocznienie cen ma charakter obowiązku przedumownego) zatem w przedmiotowej sprawie brak jest możliwości zastosowania art. 189f § 2 i 3 kpa.

Wskazać również należy, że nałożona kara pieniężna powinna odpowiadać wymogom wskazanym przez prawodawcę unijnego, który w art. 8 dyrektywy 98/6 WE stanowi, że musi być ona skuteczna, proporcjonalna i odstrasżająca (porównaj w tym zakresie wyrok NSA z 23 maja 2012 r., II GSK 684/11, czy wyrok NSA z 19 grudnia 2012, II GSK 1823/11). Skuteczność kary przejawia się w możliwości jej nałożenia i wyegzekwowania. Żeby kara była odstrasżająca, jej wysokość powinna być dotkliwa dla przedsiębiorcy. Kara nałożona na podmiot musi także spełniać funkcję prewencyjną oraz dyscyplinująco-represyjną, tj. być ostrzeżeniem dla przedsiębiorcy, mającym na celu niedopuszczenie do powstania nieprawidłowości w przyszłości. Wymierzona kara powinna być przy tym proporcjonalna, to jest właściwa do osiągnięcia zakładanego celu, jakim jest zapewnienie, aby w obrocie dostępne były tylko towary opatrzone odpowiednimi i właściwie wyliczonymi informacjami o ich cenach i cenach jednostkowych.

Podsumowując, Prezes UOKiK nie dopatrył się przesłanek do uchylenia kary administracyjnej i uznaje, iż Lubuski WIIH wydał decyzję zgodną z obowiązującym stanem prawnym, a wysokość kary pieniężnej ustalona na poziomie 3 500 zł przy maksymalnej wysokości 20 000 zł jest, w ocenie organu drugiej instancji, kwotą optymalną. Wymiar kary bierze pod uwagę fakt naruszenia praw i interesów konsumentów, którzy zostali pozbawieni informacji odpowiednio o cenie lub cenie jednostkowej oferowanych wyrobów lub otrzymali informację o niewłaściwie wyliczonej cenie jednostkowej, jak również jednostce miar, do której się ona odnosi.

Wobec powyższego, zawarty w odwołaniu wniosek strony o uchylenie nałożonej kary należy uznać za niezasadny, zarówno w świetle ustaleń kontroli, jak i obowiązujących przepisów prawa w zakresie wymierzania kary pieniężnej na gruncie ustawy o cenach. Stąd też, postępowanie Lubuskiego WIIH w tym zakresie należy uznać za prawidłowe, a zaskarżoną decyzję utrzymać w mocy.

Jednocześnie mając na uwadze słabą sytuację finansową strony, Prezes UOKiK informuje, że w myśl art. 67a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2023 r. poz. 2383, ze zm.), który zgodnie z odesłaniem wskazanym w art. 8 ustawy o cenach, znajdzie zastosowanie w niniejszym przypadku, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej, na wniosek strony w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem strony lub interesem publicznym, może:

- 1) odroczyć termin płatności kary lub rozłożyć jej zapłatę na raty,
- 2) odroczyć lub rozłożyć na raty zapłatę zaległości wraz z odsetkami za zwłokę lub odsetki określone w decyzji,
- 3) umorzyć w całości lub w części zaległości, odsetki za zwłokę lub opłatę prolongacyjną.

Niniejsze uprawnienie przysługuje stronie po tym, jak decyzja w niniejszej sprawie stanie się ostateczna.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 i 3 ustawy o cenach, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Gorzowie Wlkp. w terminie 7 dni od dnia, w którym przedmiotowa decyzja stanie się ostateczna, tj. od dnia otrzymania niniejszej decyzji.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 kpa, organ odwoławczy wydaje decyzję, w której utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes UOKiK orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie:

1. Decyzja jest ostateczna w toku instancji. W terminie 30 dni od jej doręczenia stronie przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Skargę należy wnieść za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Pl. Powstańców Warszawy 1, 00-950 Warszawa.
2. Od skarg wszczynających postępowanie przed sądem administracyjnym od strony skarżącej pobierana jest opłata, tzw. wpis stosunkowy, zależny od wysokości należności pieniężnej objętej zaskarżonym aktem i wynosi:
 - 1) do 10.000 zł - 4 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 100 zł;
 - 2) ponad 10.000 zł do 50.000 zł - 3 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 400 zł;
 - 3) ponad 50.000 zł do 100.000 zł - 2 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 1.500 zł;
 - 4) ponad 100.000 zł - 1 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 2.000 zł i nie więcej niż 100.000 zł
3. W przypadku wniesienia od niniejszej decyzji skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, strona ma możliwość ubiegania się o przyznanie prawa pomocy. Prawo pomocy może być przyznane stronie na wniosek złożony przed wszczęciem postępowania lub w toku postępowania sądowoadministracyjnego. Wniosek ten jest wolny od opłat sądowych. Wniosek o przyznanie prawa pomocy należy złożyć do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Prawo pomocy obejmuje zwolnienie od kosztów sądowych oraz ustanowienia adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego.
4. Do należności pieniężnych w postaci kar pieniężnych nie uiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2023 r. poz. 2383, ze zm.).

Podstawa prawna pouczenia:

Art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1, art. 230, art. 243 § 1, art. 244 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2024 r. poz. 935); § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości

oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2021 r. poz. 535); art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu cenach towarów i usług (Dz. U. z 2023 r. poz. 168).

z up. Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Joanna Jankowska-Kuć
Dyrektor
Departamentu Inspekcji Handlowej
/podpisano elektronicznie/

Otrzymuje:

- 1) [xx]
- 2) Lubuski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej
- 3) a/a